

Hallituksen esitys eduskunnalle suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi (HE 133/2021 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Lakivaliokunta (LaVM 16/2021 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa eduskunnalle selonteon oikeusvaltion turvaamisesta ja vahvistamisesta sekä oikeudenhoidon toimintaedellytyksistä vuoden 2022 loppuun mennessä.
2. Eduskunta edellyttää, että ennen uudistuksen voimaantuloa tietojärjestelmien ja teknisten ratkaisujen tulee olla valmiina ja toimintavarmat. Lisäksi on huolehdittava tarvittavasta koulutuksesta ja muusta valmistautumisesta sekä uudistuksen edellyttämistä resursseista. Edellä mainituista seikoista on annettava selvitys lakivaliokunnalle uudistuksen voimaantuloa koskevan hallituksen esityksen yhteydessä.
3. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa suullisen todistelun tallentamista ja vastaanottamista yleisissä tuomioistuimissa koskevan uudistuksen toimivuutta ja vaikutuksia sekä antaa asiasta lakivaliokunnalle selvityksen viimeistään viiden vuoden kuluessa uudistuksen voimaantulosta.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan oikeudenkäymiskaaren 22 luvun 13 § ja 26 luvun 24 a §, sellaisina kuin ne ovat, 22 luvun 13 § laissa 768/2002 ja 26 luvun 24 a § laeissa 381/2003 ja 732/2015,

muutetaan 2 luvun 8 §:n 3 momentti, 5 luvun 17 §:n 1 momentti, 6 luvun 2 a §:n 1 momentti ja 12 §, 17 luvun 48 §:n 1 momentti ja 59 §:n 1 momentti, 22 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohta sekä 6, 9 ja 10 §, 24 luvun 7 §:n 1 momentin 4 kohta ja 15 §:n 1 momentin 4 kohta, 25 luvun 15 §:n 2 momentti, 16 §:n 1 momentti ja 18 §:n 1 momentti, 25 a luvun 14 §:n 1 momentti, 26 luvun 9 §:n 2 momentti, 12 §:n 2 ja 3 momentti, 13 §:n 1 momentti, 18 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 momentti ja 27 §:n 1 ja 2 momentti, 27 luvun 5 § ja 30 luvun 20 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 8 §:n 3 momentti, 22 luvun 9 §, 25 luvun 15 §:n 2 momentti sekä 26 luvun 9 §:n 2 momentti ja 12 §:n 2 ja 3 momentti laissa 381/2003, 5 luvun 17 §:n 1 momentti ja 6 luvun 12 § laissa 1052/1991, 6 luvun 2 a §:n 1 momentti laissa 595/1993, 17 luvun 48 §:n 1 momentti ja 59 §:n 1 momentti laissa 732/2015, 22 luvun 5 §:n 1 momentin 3 kohta, 25 luvun 18 §:n 1 momentti ja 26 luvun 24 §:n 2 momentti laissa 768/2002, 22 luvun 6 ja 10 § laissa 1064/1991, 24 luvun 7 §:n 1 momentin 4 kohta ja 15 §:n 1 momentin 4 kohta, 26 luvun 18 §:n 3 momentti, 19 §:n 1 momentti, 20 §:n 2 momentti ja 27 §:n 1 ja 2 momentti sekä 27 luvun 5 § laissa 165/1998, 25 luvun 16 §:n 1 momentti laissa 362/2010, 25 a luvun 14 §:n 1 momentti laissa 650/2010, 26 luvun 13 §:n 1 momentti laissa 683/2016 ja 30 luvun 20 §:n 1 momentti laissa 104/1979, sekä

lisätään 6 lukuun uusi 12 a §, 17 luvun 46 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 732/2015, uusi 2 momentti, 22 luvun 5 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 768/2002, uusi 4 kohta, 26 lukuun uusi 15 a §, luvun 23 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 165/1998 ja 732/2015, uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, luvun 24 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 768/2002, uusi 2 momentti, jolloin muutettu 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, ja luvun 27 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 165/1998, uusi 2 ja 3 momentti, jolloin muutettu 2 momentti ja nykyinen 3 momentti siirtyvät 4 ja 5 momentiksi, seuraavasti:

2 luku

Päätösvaltaisuudesta

8 §

Yksi jäsen voi lisäksi päättää, että asiassa toimitetaan pääkäsittely, ja tehdä pääkäsittelyn toimittamiseen liittyvät ratkaisut sekä päättää myös muista asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä ja asian valmistelussa vahvistaa sovinnon. Yksi jäsen ei kuitenkaan voi hylätä pyyntöä käräjäoikeudessa kuulustellun henkilön kuulustelemisesta pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti uudelleen tai lisäkysymysten esittämistä varten. Yhden jäsenen toimivaltaan kuuluvissa asioissa yksi

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

jäsen voi päättää myös puolustajan, oikeudenkäyntiavustajan ja tukihenkilön palkkiosta ja kulu-
jen korvaamisesta sekä velvollisuudesta korvata oikeudenkäyntikulut ja todistelukustannukset.

5 luku

Riita-asian vireillepano ja valmistelu

17 §

Tuomioistuimen on toimitettava valmistelu siten, että asia voidaan käsitellä pääkäsittelyssä yh-
täjaksoisesti ja jäsennellysti.

---

6 luku

Riita-asian pääkäsittely

2 a §

Tuomioistuimen on valvottava, että asia käsitellään jäsennellysti ja että käsittelyssä noudate-
taan selvyyttä ja järjestystä. Tuomioistuin voi myös määrätä, että asian erilliset kysymykset tai
erilliset osat käsitellään erikseen.

---

12 §

Uudessa pääkäsittelyssä asia on käsiteltävä uudelleen. Aikaisemmin vastaanotettu suullinen
todistelu on otettava vastaan uudelleen kuva- ja äänitallenteelta siltä osin kuin sillä on merkitystä
asiassa. Lisä- ja uudelleenkuulusteluun sekä suullisen todistelun esittämiseen viittaamalla siihen
sovelletaan uudessa pääkäsittelyssä 26 luvun 15 a §:ää.

Aikaisemmin vastaanotettu kirjallinen todistelu on otettava vastaan uudelleen siltä osin kuin
sillä on merkitystä asiassa.

Jos aikaisemmin vastaanotetun todistelun vastaanottamiselle uudelleen on este, todistelusta on
otettava tarpeellinen selko aikaisemman pääkäsittelyn oikeudenkäyntiaineistosta.

12 a §

Asiassa, jonka ylempi tuomioistuin on palauttanut käräjäoikeuteen, aikaisemmin vastaanotet-
tu suullinen todistelu otetaan pääkäsittelyssä vastaan kuva- ja äänitallenteelta, jos sitä voidaan pi-
tää palauttamisen syy huomioon ottaen soveliaana. Jos suullinen todistelu vastaanotetaan kuva- ja
äänitallenteelta, lisä- ja uudelleenkuulusteluun sekä suullisen todistelun esittämiseen viittaamalla
siihen sovelletaan 26 luvun 15 a §:ää.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

17 luku

Todistelusta

46 §

Puheenjohtajan on ennen kuulustelua ilmoitettava todistajalle, asiantuntijalle sekä todistelutar-koituksessa kuultavalle asianosaiselle tai muulle henkilölle, että kuulustelu tallennetaan.

48 §

Riita-asiassa kuulustellaan ennen muun suullisen todistelun vastaanottamista asianosaisia ja rikosasiassa asianomistajaa ja vastaajaa, jollei tuomioistuimien erityisestä syystä päätä toisin. Kuulustelu toimitetaan siten kuin jäljempänä tässä pykälässä säädetään. Jos asian jäsenelty käsittely sitä edellyttää tai jos se on muuten tarpeen, 2—4 momentissa säädetystä voidaan kuitenkin poiketa.

---

59 §

Pääkäsittelyn ulkopuolella vastaanotettua todistetta ei oteta uudelleen vastaan pääkäsittelyssä. Todistelu on kuitenkin otettava vastaan uudelleen, jos asianosainen on ollut poissa ja hän sitä pyytää ja hänen poissaolonsa on aiheutunut laillisesta esteestä, jota hän ei ole voinut ajoissa ilmoittaa, tai tuomioistuimien harkitsee todistelun uudelleen vastaanottamisen erityisestä syystä tarpeelliseksi. Suullinen todistelu voidaan ottaa tarpeellisilta osin uudelleen vastaan myös kuva- ja äänitallenteelta.

---

22 luku

Käräjäoikeuden pöytäkirja ja todistelun taltiointi

5 §

Pääkäsittelyn pöytäkirjaan on 3 §:ssä säädetyn lisäksi merkittävä asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot ja siinä on mainittava:

- 3) todistajat, asiantuntijat ja muut asiassa kuullut henkilöt sekä esitetyt muut todisteet,
  - 4) tiedot asiassa vastaanotetusta suullisesta todistelusta tehdystä kuva- ja äänitallenteesta.
-

6 §

Todistajan, asiantuntijan sekä todistelutar-koituksessa kuullun asianosaisen tai muun henkilön kuulustelusta on käräjäoikeudessa tehtävä kuva- ja äänitallenne.

Jos kuva- ja äänitallenteen tekeminen ei ole mahdollista, kuulustelun keskeinen sisältö on merkittävä pöytäkirjaan. Pöytäkirjattu kuulustelu on heti luettava ja pöytäkirjaan on merkittävä kuulusteltavan ilmoitus siitä, onko kuulustelun sisältö ymmärretty oikein.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

Kuulustelusta tallennetaan kuitenkin vain ääni, jos se on anonyymien todistajan henkilöllisyyden salaamiseksi välttämätöntä tai jos siihen on muu erityisen painava syy.

9 §

Asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa voidaan tarpeellisilta osin tehdä kirjallinen toisinto tallennetusta kertomuksesta, jos tuomioistuin katsoo sen edistävän asian käsittelyä.

10 §

Kuva- ja äänitallenne säilytetään 30 päivää siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

24 luku

Tuomioistuimen ratkaisu

7 §

Käräjäoikeuden tuomio laaditaan erilliseksi asiakirjaksi. Siinä on oltava:

4) luettelo esitetyistä todisteista;

15 §

Hovioikeuden tuomiossa ja lopullisessa päätöksessä on oltava:

4) luettelo hovioikeudessa esitetyistä todisteista;

25 luku

Muutoksenhaku käräjäoikeudesta hovioikeuteen

15 §

Jos valittaja haluaa, että hovioikeudessa toimitetaan pääkäsittely, hänen on perusteltava pyyntönsä. Hänen on myös ilmoitettava käsityksensä siitä, onko pääkäsittelyssä otettava vastaan suullista todistelua tai kuultava muussa tarkoituksessa asianosaista henkilökohtaisesti. Lisäksi hänen on ilmoitettava, keiden käräjäoikeudessa kuulusteltujen henkilöiden kertomukset on tarpeellista ottaa vastaan, ja miltä osin ne on tarpeellista ottaa vastaan. Jos valittaja haluaa kuulustella käräjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä henkilökohtaisesti uudelleen tai lisäkysymysten esittämistä varten taikka esittää suullista todistelua pääkäsittelyssä viittaamalla siihen, hänen on perusteltava pyyntönsä.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

16 §

Valituskirjelmässä on ilmoitettava asianosaisten nimet ja heidän laillisen edustajansa tai asiamiehensä taikka avustajansa yhteystiedot sekä se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon asiaa koskevat kehotukset, kutsut ja ilmoitukset voidaan valittajalle lähettää (*prosessiosoite*). Lisäksi valittajan on soveltuvalla tavalla ilmoitettava niiden henkilöiden puhelinnumerot ja muut yhteystiedot, joita hän haluaa kuulustella hovioikeudessa henkilökohtaisesti. Jos jokin tieto myöhemmin muuttuu, valittajan tulee viipymättä ilmoittaa siitä hovioikeudelle.

---

18 §

Käräjäoikeuden kansliaan toimitetut, hovioikeudelle osoitetut kirjelmät ja niihin liittyvät asiakirjat on käräjäoikeudesta viipymättä lähetettävä hovioikeuteen. Samalla on lähetettävä asiaa koskeva asiakirjavihko. Käräjäoikeuden tuomiosta ja erilliseksi asiakirjaksi laaditusta päätöksestä lähetetään kuitenkin vain jäljennökset.

---

25 a luku

Valitusasian valmistelun aloittaminen hovioikeudessa ja jatkokäsittelylupa

14 §

Hovioikeus päättää jatkokäsittelyluvan myöntämisestä koskevan kysymyksen käräjäoikeuden ratkaisun, valituksen, mahdollisen vastauksen ja tarvittaessa myös muun kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella kirjallisessa menettelyssä. Erityisestä syystä hovioikeus voi ottaa huomioon myös käräjäoikeudessa tehdyn kuva- ja äänitallenteen.

---

26 luku

Valitusasian käsittelyn jatkaminen hovioikeudessa

9 §

Valmistelussa hovioikeus myös päättää:

- 1) otetaanko pääkäsittelyssä vastaan suullista todistelua tai kuullaanko asianosaista henkilökohtaisesti muussa tarkoituksessa;
- 2) keiden käräjäoikeudessa kuulusteltujen henkilöiden kertomukset otetaan pääkäsittelyssä vastaan käräjäoikeudessa tehdyltä kuva- ja äänitallenteelta, ja miltä osin ne otetaan vastaan;
- 3) kuulustellaanko käräjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti uudelleen;
- 4) kuulustellaanko käräjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti lisäkysymysten esittämistä varten;
- 5) esitetäänkö käräjäoikeudessa vastaanotettu suullinen todistelu pääkäsittelyssä viittaamalla siihen, ja miltä osin;

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

6) otetaanko hovioikeudessa vastaan uutta suullista todistelua.

---

12 §

Jos asia ratkaistaan kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella eikä valittajan vastapuoli ole käyttänyt hovioikeudessa puhevaltaa, asiaa ratkaistaessa otetaan kuitenkin huomioon hänen asiassa aikaisemmin esittämänsä kirjallinen oikeudenkäyntiaineisto.

Tarvittaessa kuva- ja äänitallenteelta on otettava selko kärjäoikeudessa vastaanotetun todistelun sisällöstä.

13 §

Hovioikeuden pääkäsittelyssä kuullaan asianosaisia sekä vastaanotetaan suullista todistelua ja muuta selvitystä.

---

15 a §

Kärjäoikeudessa vastaanotettu suullinen todistelu otetaan pääkäsittelyssä vastaan kärjäoikeudessa tehdyltä kuva- ja äänitallenteelta, jollei ole erityistä syytä kuulustella kärjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä henkilökohtaisesti uudelleen.

Kärjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä voidaan kuulustella pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti myös lisäkysymysten esittämistä varten, jos se on hovioikeudessa vedottujen uusien seikkojen tai todisteiden vuoksi taikka muusta syystä tarpeen asian selvittämiseksi.

Kärjäoikeudessa tehdyltä kuva- ja äänitallenteelta vastaanotettava suullinen todistelu voidaan esittää pääkäsittelyssä kokonaan tai osittain viittaamalla siihen, jos hovioikeus harkitsee tämän asian laatu ja siinä esitettävän suullisen todistelun määrä huomioon ottaen soveliaaksi. Hovioikeus perehtyy viittaamalla esitettyyn suulliseen todisteluun asianosaisten ja yleisön läsnä olematta.

18 §

Valittajan vastapuoli, jonka läsnäoloa ei pidetä tarpeellisena, kutsutaan pääkäsittelyyn uhalla, että asia voidaan ratkaista hänen poissaolostaan huolimatta.

---

19 §

Asianosainen tai hänen laillinen edustajansa voidaan sakon uhalla velvoittaa saapumaan pääkäsittelyyn kuultavaksi henkilökohtaisesti, jos sitä pidetään asian selvittämiseksi tarpeellisena.

---

20 §

Jos valittajan vastapuoli tai tämän laillinen edustaja on jäänyt pois pääkäsittelystä, johon häntä on kehotettu saapumaan sakon uhalla, hänelle voidaan asettaa korkeampi uhkasakko. Jos hänet

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

on velvoitettu saapumaan kuultavaksi henkilökohtaisesti, hänet voidaan määrätä tuotavaksi saamaan tai myöhempään istuntoon.

---

23 §

Jos todistajan, asiantuntijan tai muun todistelutarkoituksessa kuultavan henkilön kuin asianosaisen kertomus otetaan pääkäsittelyssä vastaan käräjäoikeudessa tehdyttä kuva- ja äänitallenteelta, hänet kutsutaan pääkäsittelyyn vain, jos häntä kuulustellaan pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti uudelleen tai lisäkysymysten esittämistä varten.

---

24 §

Käräjäoikeudessa tehdyttä kuva- ja äänitallenteelta vastaanotettava suullinen todistelu otetaan vastaan ennen muuta suullista todistelua. Käräjäoikeudessa kuulusteltua henkilöä, jonka kertomus otetaan vastaan käräjäoikeudessa tehdyttä kuva- ja äänitallenteelta, kuulustellaan kuitenkin henkilökohtaisesti lisäkysymysten esittämistä varten heti, kun hänen kertomuksensa on otettu tarpeellisin osin vastaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa säädetystä järjestyksestä saadaan kuitenkin tarvittaessa poiketa.

27 §

Pöytäkirjaan on lisäksi merkittävä asian käsittelyn kannalta tarpeelliset tiedot ja asiassa esitetyt todisteet.

Pöytäkirjaan on merkittävä:

1) keiden käräjäoikeudessa kuulusteltujen henkilöiden kertomukset on otettu pääkäsittelyssä vastaan käräjäoikeudessa tehdyttä kuva- ja äänitallenteelta, ja miltä osin ne on otettu vastaan;

2) keitä käräjäoikeudessa kuulusteltuja henkilöitä on kuulusteltu pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti uudelleen;

3) keitä käräjäoikeudessa kuulusteltuja henkilöitä on kuulusteltu pääkäsittelyssä henkilökohtaisesti lisäkysymysten esittämistä varten;

4) mitä uutta suullista todistelua on otettu vastaan.

Pöytäkirjaan on merkittävä, jos suullista todistelua on esitetty tämän luvun 15 a §:n 3 momentissa säädetyllä tavalla.

Todistajan, asiantuntijan sekä todistelutarkoituksessa kuullun asianosaisen tai muun henkilön kuulustelusta on tehtävä äänitallenne. Äänitallenne säilytetään 30 päivää siitä, kun asia on lainvoimaisesti ratkaistu. Jos äänitallenneen tekeminen ei ole mahdollista, kuulustelun keskeinen sisältö on merkittävä pöytäkirjaan. Pöytäkirjattu kuulustelu on heti luettava ja pöytäkirjaan on merkittävä kuulusteltavan ilmoitus siitä, onko kuulustelun sisältö ymmärretty oikein.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

27 luku

Menettelystä hovioikeuden ensimmäisenä oikeusasteena käsittelemissä riita- ja rikosasioissa

5 §

Kutsuttaessa asianosaiset pääkäsittelyyn ja pääkäsittelyä toimitettaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä riita- ja rikosasioiden käsittelystä kärjäoikeudessa säädetään. Suullinen todistelu tallennetaan kuitenkin noudattaen 26 luvun 27 §:n 4 momenttia.

30 luku

Muutoksenhaku hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen

20 §

Korkein oikeus toimittaa tarvittaessa suullisen käsittelyn, jossa voidaan kuulla asianosaisia, todistajia ja asiantuntijoita sekä vastaanottaa muuta selvitystä. Kärjäoikeudessa vastaanotetun suullisen todistelun osalta noudatetaan 26 luvun 15 a §:ää. Suullinen käsittely saadaan rajoittaa koskemaan osaa muutoksenhaun kohteena olevasta asiasta.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain (689/1997) 5 luvun 10 §:n 1 momentti ja 13 §:n 1 momentti, 6 luvun 5 §:n 1 momentti ja 12 §, 7 luvun 11 § ja 11 luvun 6 §:n 1 momentin 4 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 5 luvun 13 §:n 1 momentti laissa 243/2006 ja 11 luvun 6 §:n 1 momentin 4 kohta laissa 167/1998, sekä

lisätään 5 lukuun uusi 10 b § ja 6 lukuun uusi 12 a § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

5 luku

Syytteen vireillepanosta

10 §

Asiassa on toimitettava suullinen valmistelu, jos pääkäsittelyn keskittämisen tai asian jäsen-
nellyn käsittelyn turvaaminen sitä edellyttää.

---

10 b §

Tuomioistuimen on valmistelun kuluessa tehtävä kirjallinen yhteenveto asianosaisten vaati-
muksista, niiden perusteista sekä tarvittaessa todisteista ja siitä, mitä kullakin todisteella aiotaan
näyttää toteen, jos se on asian laajuuden vuoksi tai muusta erityisestä syystä tarpeen.

Yhteenveto on tehtävä jo ennen suullisen valmistelun istuntoa, jos sen voidaan katsoa edistä-
vän suullisen valmistelun toimittamista. Valmistelun edetessä yhteenvetoa tulee tarvittaessa täy-
dentää.

Asianosaisille on varattava tilaisuus lausua käsityksensä yhteenvedosta.

13 §

Jos vastaaja on vangittuna, matkustuskiellossa tai virantoimituksesta pidätettynä, pääkäsittely
on aloitettava kahden viikon kuluessa rikosasian vireilletulosta. Määräaika on kolme viikkoa, jos
asiassa toimitetaan suullinen valmistelu. Jos vangitsemisesta, matkustuskiellosta tai virantoimi-
tuksesta pidättämisestä on päätetty syytteen nostamisen jälkeen, määräaika lasketaan siitä, kun
päätös on tehty.

---

6 luku

Pääkäsittelystä

5 §

Tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, että asia käsitellään jäsennellysti ja että käsittelyssä nou-
datetaan selvyyttä ja järjestystä. Tuomioistuin voi myös määrätä, että asian erillinen osa tai
oikeudenkäyntiä koskeva kysymys käsitellään erikseen tai että jokin muu poikkeus tehdään
7 §:ssä säädetystä käsittelyjärjestyksestä.

---

12 §

Uudessa pääkäsittelyssä asia on käsiteltävä uudelleen. Aikaisemmin vastaanotettu suullinen
todistelu on otettava vastaan uudelleen kuva- ja äänitallenteelta siltä osin kuin sillä on merkitystä
asiassa. Lisä- ja uudelleenkuulusteluun sekä suullisen todistelun esittämiseen viittaamalla siihen
sovelletaan uudessa pääkäsittelyssä oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 15 a §:ää.

Aikaisemmin vastaanotettu kirjallinen todistelu on otettava vastaan uudelleen siltä osin kuin
sillä on merkitystä asiassa.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

Jos aikaisemmin vastaanotetun todistelun vastaanottamiselle uudelleen on este, todistelusta on otettava tarpeellinen selko aikaisemman pääkäsitteilyn oikeudenkäyntiaineistosta.

12 a §

Asiassa, jonka ylempi tuomioistuin on palauttanut kärjäoikeuteen, aikaisemmin vastaanotettu suullinen todistelu otetaan pääkäsitteilyssä vastaan kuva- ja äänitallenteelta, jos sitä voidaan pitää palauttamisen syy huomioon ottaen soveliaana. Jos suullinen todistelu vastaanotetaan kuva- ja äänitallenteelta, lisä- ja uudelleenkuulusteluun sekä suullisen todistelun esittämiseen viittaamalla siihen sovelletaan oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 15 a §:ää.

7 luku

Asianomistajan yksin ajaman rikosasian käsittelystä

11 §

Tuomioistuimen on toimitettava valmistelu siten, että asia voidaan käsitellä pääkäsitteilyssä yhtäjaksoisesti ja jäsennellysti.

11 luku

Tuomioistuimen ratkaisusta

6 §

Kärjäoikeuden tuomio laaditaan erilliseksi asiakirjaksi. Siinä on oltava:

-----
4) luettelo esitetyistä todisteista;

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa annetun lain (370/2007) 13 § seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

13 §

Asiakirjan antamistavat

Oikeudenkäyntiasiakirjan antamistavoista säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ssä.

Käräjäoikeudessa tehdystä kuva- ja äänitallenteesta voidaan antaa tieto vain luovuttamalla tallenne tuomioistuimessa nähtäväksi. Käräjäoikeudessa tehdyn kuva- ja äänitallenteen äänestä voidaan kuitenkin antaa tieto noudattaen viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 16 §:ää.

Muusta kuin 2 momentissa tarkoitettusta kuva- ja äänitallenteesta voidaan antaa tieto vain luovuttamalla tallenne tuomioistuimessa nähtäväksi, jos tallenteen sisältö huomioon ottaen on syytä olettaa, että tiedon antaminen muulla tavoin voisi johtaa tallenteessa esiintyvien henkilöiden yksityisyyden suojan loukkaamiseen.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

elinkautisvankien vapauttamismenettelystä annetun lain 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkautisvankien vapauttamismenettelystä annetun lain (781/2005) 10 § seuraavasti:

10 §

Täydentävät säännökset

Jollei tässä laissa toisin säädetä, asian käsittelyssä noudatetaan lisäksi rikosasioiden käsittelyssä käräjäoikeudessa voimassa olevia säännöksiä. Suullisessa käsittelyssä vastaanotettava suullinen todistelu tallennetaan kuitenkin noudattaen oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 27 §:n 4 momenttia.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain 4 luvun 17 §:n ja 5 luvun 10 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 4 luvun 17 § ja 5 luvun 10 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 luvun 17 § laissa 600/2018, seuraavasti:

4 luku

Teollis- ja tekijänoikeudellisten asioiden käsittely

17 §

Oikeudenkäymiskaaren soveltaminen

Jollei tästä laista tai teollis- tai tekijänoikeudellisen riita- tai hakemusasian osalta 1 luvun 4 §:n 1 momentin 1—10, 13 tai 15 kohdassa taikka 2, 4 tai 5 momentissa mainitusta laista muuta johdu, mainituissa lainkohdissa mainituissa laeissa markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluviksi säädettyjen riita- ja hakemusasioiden sekä mainitun luvun 5 §:ssä tarkoitettujen riita-asioiden käsittelyyn markkinaoikeudessa sovelletaan, mitä oikeudenkäymiskaaressa säädetään riita- ja hakemusasioiden käsittelystä käräjäoikeudessa. Näissä asioissa vastaanotettava suullinen todistelu tallennetaan kuitenkin noudattaen oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 27 §:n 4 momenttia.

5 luku

Markkinaoikeudellisten asioiden käsittely

10 §

Istunto

Markkinaoikeuden on toimitettava markkinaoikeudellisessa asiassa istunto. Istunnossa vastaanotettava suullinen todistelu tallennetaan noudattaen oikeudenkäymiskaaren 26 luvun 27 §:n 4 momenttia.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Laki

turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain 1 ja 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan turvatarkastuksista tuomioistuimissa annetun lain (1121/1999) 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 847/2020, ja
lisätään 5 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus ja soveltamisala

Tuomioistuimessa voidaan järjestää turvatarkastuksia turvallisuudesta huolehtimiseksi, järjestyksen turvaamiseksi, yksityisyyden suojaamiseksi ja omaisuuden suojelemiseksi siten kuin tässä laissa säädetään. Tätä lakia sovelletaan myös niissä viranomaisissa, jotka järjestävät suullisia käsittelyjä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) nojalla.

---

5 §

Turvatarkastustoimenpiteet

Turvatarkastajalla on myös oikeus 1 momentissa säädetyin tavoin tarkastaa henkilö, joka haluaa katsoa tuomioistuimessa kuva- ja äänitallennetta, ja hänen mukanaan olevat tavarat sen selvittämiseksi, ettei hänellä ole kuva- ja äänitallennetta katsoessaan mukanaan kuvan tallentamiseen soveltuvaa välinettä. Turvatarkastajalla on samoin edellytyksin oikeus ottaa pois tarkastuksessa tai muuten löydetty kuvan tallentamiseen soveltuva väline kuva- ja äänitallenteen katsomisen ajaksi.

Tämän lain voimaantulosta säädetään erikseen lailla.

Eduskunnan vastaus EV 214/2021 vp

Helsingissä 10.12.2021

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri